

การบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ตำบลกบเจา
อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

The Community Vocational Group for the Elderly in the Kob Jao Community,
Kob Jao Subdistrict, Bang Ban District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

เอนก รักเงิน¹ นฤมล อนุนธนพัฒน์² กุลณัฐ ดวงโสม³ และสุทธิพงษ์ ชุกกลิ่น⁴
Anek Rukngern¹ Nalaumon Anusonphat² Kullanut Duangsoam³
and Suttipong Chuklin⁴

^{1, 2, 3, 4} คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

^{1, 2, 3, 4} Faculty of Humanities and Social Sciences, Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

E-mail: anek_r@hotmail.com, analaumon@aru.ac.th, 16322157@aru.ac.th, 16322223@aru.ac.th

Received: Oct 25, 2023; Revised: Nov 24, 2023; Accepted: Nov 29, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชากรในกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนตำบลกบเจา หมู่ที่ 8 บ้านกรอกต้นไทร จำนวน 13 คนการวิจัยครั้งนี้ใช้เชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา คือทางกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนกบเจามีการบริหารจัดการกลุ่มโดยมีประธานกลุ่มเป็นผู้ดูแลบริหารจัดการกลุ่มและการตลาด จะเป็นคนคอยจัดหาอุปกรณ์และดูแลสมาชิกภายในกลุ่มและเป็นคนนำเอาผลิตภัณฑ์ที่ทางสมาชิกกลุ่มทำเสร็จแล้วนำไปออกขายสู่ท้องตลาดเองและมีรองประธานช่วยดูแลหน้าร้านเวลาออกขายตามบูธต่างๆ ส่วนเรื่องการขายของในช่องทางออนไลน์ก็จะมีสมาชิกในกลุ่มคอยช่วยเหลือและสมาชิกในกลุ่มที่เข้าร่วมจะมีหน้าที่เป็นเหมือนคนงานที่คอยทำตามคำสั่งของประธาน คือผลิตสินค้าตามที่ทางกลุ่มต้องการเมื่อถึงเวลาจะนำสินค้าที่ทำเสร็จแล้วส่งให้กับกลุ่มเพื่อนำไปขายสู่ท้องตลาดต่อไป

ปัจจัยที่มีผลต่อกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา คือ สมาชิกในกลุ่มให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี รวมถึงการที่กลุ่มมีผู้นำกลุ่มที่ดีถือว่าโชคดีมากที่มีผู้นำที่จะนำพากลุ่มประสบความสำเร็จและยังมีหน่วยงานที่ช่วยเหลือและสนับสนุนอยู่ จะให้เป็นอุปสรรคเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับกลุ่มอาชีพเสริมแล้วยังมีอีกหลายหน่วยงานที่อยากจะเข้ามาส่งเสริมทั้งหน่วยงานพัฒนาชุมชน กองทุนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเข้าถึงผู้บริโภคโดยมีตลาดรองรับ กลุ่มเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและยังเป็นหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จึงทำให้กลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจามีหน้าร้านภายในชุมชนและยังสามารถไปออกบูธตามท้องตลาดได้จึงส่งผลให้ทางกลุ่มประสบความสำเร็จมาจนถึงทุกวันนี้

คำสำคัญ: กลุ่มอาชีพ อาชีพเสริมชุมชน ผู้สูงอายุ

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the management of the community vocational group for the elderly in the Kob Jao community, Kob Jao Subdistrict, Bang Ban District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, and (2) to investigate the factors affecting the community vocational group for the elderly in the Kob Jao community, Kob Jao Subdistrict, Bang Ban District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The target group

was the population in the supplementary occupational community of Kob Jao Subdistrict, Moo 8, Ban Krok Ton Sai Number of 13 cases. This research is qualitatively based on in-depth interviews.

The research results showed that the management of the community vocational group for the elderly in the community was such that the group was managed with a group president overseeing the administration and marketing. This individual was responsible for procuring equipment, taking care of the members within the group, and also leading the sales of products made by the group members to the market. There was a vice president assisting with overseeing sales booths. As for online sales channels, there were group members who helped manage them. The participating members acted like workers, following the president's orders, primarily producing the goods as required by the group. Once the products were completed, they would deliver them to the group for further sales in the market.

The factors affecting the community vocational group for the elderly in the Kob Jao community were that the group members supported each other well. Moreover, having a good group leader was considered very fortunate, as a good leader would lead the group to success. Additionally, there were organizations that consistently assisted and supported the group. Most of the support was in the form of equipment to save costs for the community vocational group. Additionally, many organizations wanted to promote the group, including community development agencies, the Agricultural and Cooperative Bank Fund, and access to consumers with supportive markets. The group functioned as a community enterprise and was part of the 'One Tambon One Product' initiative. This allowed the community vocational group for the elderly in the Kob Jao community to have their own store within the community and also to set up booths in various markets. This contributed to the group's success up to the present day.

Keywords: Community, Vocational Group, Elderly

บทนำ

ตามการคาดการณ์ปี 2565 ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปในประเทศไทยจะขยับสัดส่วนเป็นร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ นั่นหมายถึงประชากร 1 ใน 5 คือผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่องค์การอนามัยโลก (WHO) และสหประชาชาติกำหนด สังคมที่มีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไป ถือเป็น "สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์" ปัจจุบันผู้สูงอายุในประเทศไทยมีประมาณ 11.8 ล้านคน จากประชากรกว่า 66 ล้านคน หรือร้อยละ 17.9 จึงทำให้ประชากรในแต่ละพื้นที่ตามชุมชนต่างๆ มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น (ไทยรัฐออนไลน์, 2565) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในชุมชนบ้านเกิดปลูกผักสวนครัว ทำนา ทำสวน กลุ่มอาชีพเสริม ชุมชนของผู้สูงอายุมีผลิตภัณฑ์ที่ทำกันอยู่ภายในกลุ่ม เช่น ทำน้ำพริก ทำการสานตะกร้า ปัจจุบันผู้สูงอายุในชุมชนตำบลกบเจา มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทางกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนตำบลกบเจา จึงได้เชิญชวนมารวมกลุ่มเพื่อมาสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อที่จะสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับตนเองและคนในชุมชนและ ยังเป็นการกระตุ้นให้ตนเองและผู้สูงอายุในชุมชนได้มีอาชีพรองอีกช่องทางหนึ่ง ในการประกอบอาชีพ ทำให้ผู้สูงอายุในชุมชนได้ฝึกสมาธิ ฝึกสมอง และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ได้พบปะพูดคุยกัน ได้เสริมสร้างพัฒนาการของสมองและยังได้ออกกำลังกายไปในตัวอีกด้วย

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้เสริมให้กับผู้สูงอายุและเพื่อเป็นการส่งเสริมรายได้ของชุมชน ตำบลกบเจาให้มีรายได้เสริมและช่วยเหลือผู้ที่ว่างงานที่มีรายได้น้อย เช่น คนที่ไม่มีงานทำประจำหรือไม่สามารถทำงานหนักได้หรือผู้ที่ยากจนที่ต้องกินต้องใช้ชีวิตประจำวันแต่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถออกไปทำงานนอกบ้านได้ หลักการที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสูงอายุผู้สูงอายุ หลักการมีส่วนร่วม ลักษณะการมีส่วนร่วมนั้น คือ การเน้นลักษณะการมีส่วนร่วมในประเด็นที่เกิดจาก กิจกรรม เช่น การเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในประโยชน์สาธารณะการเข้าร่วม

ในการตัดสินใจการวางแผน และการพัฒนาสินค้าในชุมชน มีหลักในการพิจารณา ถึงลักษณะการมีส่วนร่วมดังนี้มีรายละเอียดกิจกรรม ลักษณะของการมีส่วนร่วมประเภทนี้ให้ดูจากกิจกรรมที่เข้าร่วม เช่น ชาวสารในชุม กิจกรรมสร้างรายได้หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ใช้กลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด (4p) ส่งเสริมการตลาดเข้าไป ด้านการประชาสัมพันธ์ การโฆษณาวิธีปากต่อปาก บอกต่อกันจากลูกค้า คือ การตลาดที่ลูกค้าซื้อสินค้า และเกิดความประทับใจในตัวสินค้าจนเกิดการ “ใช้ดีบอกต่อ”

ดังนั้นกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนตำบลกบเจา เป็นทั้งงานหลักและงานรองอยู่ที่ว่าสมาชิกในกลุ่มจะเป็น ผู้ว่างงานหรือผู้ที่มีรายได้หลักอยู่แล้วก็ตามจากที่ได้ศึกษากลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้สูงอายุกลุ่มอาชีพงานสานตะกร้าทำให้ผู้สูงวัยมีรายได้ นำเงินให้ลูกหลานไปโรงเรียนและมีค่าอาหารให้ลูกหลานกินขนม โดยไม่ต้องเดือดร้อนลูกหลานเพิ่มรายได้ในครัวเรือน จะเห็นได้ว่าชุมชนแห่งนี้มีผู้สูงอายุกลุ่มหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ไม่เป็นภาระของลูกหลาน ผู้สูงอายุในชุมชน มีคุณภาพเพราะผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในการคิดและได้มีการทำงานร่วมกับกลุ่มส่งเสริม อาชีพชุมชนตำบลกบเจาที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับพวกเขาเหล่านี้จนประสบความสำเร็จจนถึงทุกวันนี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิจัยในครั้งนี้ เรื่องกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกอบอาชีพเสริมของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่มส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุในชุมชนตำบลกบเจา การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เลือกชุมชนตำบลกบเจา หมู่ที่ 8 บ้านกรอกต้นไทร ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่หลักในการศึกษา เนื่องจากเป็นชุมชนที่เหมาะสมในการทำวิจัย เพราะชุมชนแห่งนี้มีกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา เป็นพื้นที่แบบเปิดสามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้ในชุมชนได้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายคือ ประชาชนผู้สูงอายุ หมู่ที่ 8 กลุ่มอาชีพเสริมชุมชนกบเจา ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 13 คนผู้นำชุมชนและชาวบ้านที่เป็นบุคคลสำคัญของชุมชน เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน และการสัมภาษณ์พูดคุยกับกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา

เครื่องมือการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย จำแนกออกได้ดังนี้

การสังเกต (Observation) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non Participatory Observation) โดยสังเกตจากการสำรวจสภาพแวดล้อม และบริบทของกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนกบเจา และได้ศึกษาถึงลักษณะวิธีการกระบวนการของชุมชนเพื่อที่ใช้แนวทางในการศึกษาบทบาทการทำงานของผู้ผู้นำ สังเกตดูจำนวนของผู้สูงอายุที่มาเรียนรู้การทำอาชีพเสริม

การสัมภาษณ์ (Interview) เน้นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยสัมภาษณ์จากผู้นำชุมชนและชาวบ้านที่เป็นบุคคลสำคัญของชุมชน ประชาชนผู้สูงอายุ หมู่ที่ 8 กลุ่มอาชีพเสริมชุมชนกบเจา ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 13 คน ผู้นำชุมชนและชาวบ้านที่เป็นบุคคลสำคัญของชุมชน เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน และการสัมภาษณ์พูดคุยกับกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา พร้อมทั้งจดบันทึกและบันทึกเสียง และแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบตามระเบียบเรียบร้อยและนำผลมาดำเนินการต่อ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ตำบลกบเจา อำเภอบางบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกอบอาชีพเสริมของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเครื่องมือการวิจัยใช้แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ระยะเวลาดำเนินงานวิจัยตั้งแต่ช่วงระยะเวลาในการวิจัย คือ ช่วงเดือนมกราคม 2566 จนถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2566 รวมเป็นระยะเวลา 7 เดือนผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประการ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา 2) ปัจจัยที่มีผลต่อกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ดังข้อมูลต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการ และกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด (4p) กลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา

การบริหารจัดการ และกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด (4p) กลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา แบ่งออกดังนี้

1.1 ความเป็นมาของกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจากลุ่มอาชีพเสริมของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา เริ่มต้นจาก เมื่อ 10 กว่าปีที่ผ่านมามีชาวบ้านในชุมชน คือได้มีโอกาสออกไปศึกษาดูงานนอกพื้นที่และได้ไปร่วมอบรมเกี่ยวกับการสร้างอาชีพต่าง ๆ จึงนำความรู้ที่ได้รับกลับมาจัดตั้งกลุ่มอาชีพเสริมให้กับคนในชุมชนปัจจุบันก็นับได้ว่ากลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา อยู่คู่กับชาวบ้านมา 10 กว่าปีแล้วถือว่าเป็นตัวการันตีได้เลยว่าชาวบ้านและผู้สูงอายุในชุมชนแห่งนี้มีศักยภาพที่ดี มีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาอยู่เสมอเปิดกว้างและมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนจนทำให้กลุ่มอาชีพเสริมชุมชนตำบลกบเจาอยู่มาจนถึงจนถึงทุกวันนี้ได้

1.2 การบริหารงานของกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจาทางกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา มีสมาชิก 14 คน ประธานกลุ่มบทบาทหน้าที่ดูแลบริหารจัดการกลุ่มและการตลาดจะเป็นคนคอยจัดหาอุปกรณ์และดูแลสมาชิกภายในกลุ่มและเป็นคนนำเอาผลิตภัณฑ์ที่ทางสมาชิกกลุ่มทำแล้วนำไปออกขายสู่ท้องตลาดเองและมี การตลาดคอยช่วยดูแลหน้าร้านช่วยขายของเวลาออกบูธต่างๆ ส่วนอีกสมาชิกคนอื่นนั้นรับหน้าที่เป็นเหมือนคนงานที่คอยทำตามคำสั่งของประธานก็คือคอยผลิตสินค้าตามที่ทางกลุ่มต้องการเมื่อถึงเวลาที่จะนำสินค้าที่ทำเสร็จแล้วไปส่งที่กลุ่มเพื่อนำไปขายสู่ท้องตลาดต่อไป

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ใช้กลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด (4p) ส่งเสริมการตลาดเข้าไป ด้านการประชาสัมพันธ์ การโฆษณาวิธีปากต่อปาก บอกต่อกันจากลูกค้า คือ การตลาดที่ลูกค้าซื้อสินค้า และเกิดความประทับใจในตัวสินค้าจนเกิดการ “ใช้ดีบอกต่อ”

1.3 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ทางกลุ่มอาชีพมีผลิตภัณฑ์ที่ทำกันอยู่ภายในกลุ่ม 4 อย่าง

- 1) สานตะกร้า
- 2) ดอกไม้จันทน์
- 3) พวงมาลัย
- 4) น้ำพริกเผา ปลาไร้สับ ปลาไร้บ่อง

1.4 การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมี 3 ช่องทาง คือ

1) จำหน่ายหน้าร้าน จะจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่บ้านเลขที่ 19 หมู่ที่ 8 ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2) ออกบูธ หรือหน้าร้านนอกสถานที่ทางประธานกลุ่มและสมาชิกในกลุ่มที่ว่างจากงานประจำจะไปช่วยกันนั่งขายของตามบูธที่ได้ติดต่อเข้ามาจากกลุ่มต่างๆ เช่น วิสาหกิจชุมชนใกล้เคียง กรมพัฒนาชุมชนหรือตามงานที่ขายของพื้นบ้านท้องถิ่น หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ทางกลุ่มสามารถเข้าร่วมจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้

3) ช่องทางออนไลน์ กลุ่มอาชีพเสริมชุมชนตำบลกบเจามีการจัดทำเพจชื่อว่า “กลุ่มอาชีพ เสริมชุมชน ตำบลกบเจา” สำหรับเพิ่มช่องทางการขายสำหรับผู้ที่ผ่านมาเห็นเพจจะได้เข้ามาเลือกชมสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ได้เรียกว่าตอบโจทย์คนรุ่นใหม่ได้

1.5 ลักษณะเด่นของกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ทางกลุ่มมีจุดเด่นทางด้านการผลิตที่มีคุณภาพสินค้าที่ทางกลุ่มทำนั้นเป็นที่ต้องการของตลาดจึงทำให้บุคคลภายนอกเลือกที่จะเข้ามาซื้อสินค้า ของกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนตำบลกบเจา ทางกลุ่มผลิตงานที่มีลวดลายไม่เหมือนใคร เป็นงาน ฝีมือที่มีความละเอียดอ่อน ใส่ใจในรายละเอียดถึงจะมีกลุ่มसानตะกร้ามากมายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แต่ตะกร้าสานของกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจาก็ไม่เป็นสองรองใคร นี่ก็เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ซื้อเลือกที่จะเข้ามาซื้อผลิตภัณฑ์ของชาวบ้าน คุณภาพดี ราคาสบายกระเป๋าใส่ใจในรายละเอียดสร้างรายได้หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา ใช้กลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด (4p) ส่งเสริมการตลาดเข้าไป ด้านการประชาสัมพันธ์ การโฆษณา วิธีปากต่อปาก บอกต่อกันจากลูกค้า คือ การตลาดที่ลูกค้าซื้อสินค้า และเกิดความประทับใจในตัวสินค้าจนเกิดการ “ใช้ดีบอกต่อ”

2. ปัจจัยที่มีผลต่อกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา

ปัจจัยที่มีผลต่อกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจา แบ่งออกดังนี้

2.1 สมาชิกในกลุ่มให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจามีน้ำใจต่อกันคอยช่วยเหลืองานกันทั้งด้านการผลิตและการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในกลุ่มเวลามีการจัดกิจกรรมหรือนักศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ เข้ามาให้ความรู้

2.2 มีผู้นำกลุ่มที่ดี กลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจาถือว่าโชคดีมากที่มีผู้นำที่ดีที่จะนำพากลุ่มประสบความสำเร็จมาจนถึงวันนี้ได้ก็ต้องผ่านการบริหารจัดการที่ดีของประธานกลุ่มคอยช่วยเหลือสอดส่องดูแลสมาชิกภายในกลุ่มอยู่เสมอและเปรียบเสมือนหัวหน้าครอบครัวที่จะเป็นหัวใจหลักของทุกคน คอยสอนงาน คอยประสานงานเพื่อที่จะให้ผู้สูงอายุภายในชุมชนใช้เวลาว่างที่มีให้เกิดประโยชน์ได้ออกมาพบปะพูดคุยกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันไม่ต้องเหงา

2.3 มีหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือและสนับสนุน มีหน่วยงานพัฒนาชุมชนเข้ามาช่วยเหลือทางกลุ่มอยู่พอสมควรแล้ว การสนับสนุนจะเป็นอุปสรรคมากกว่าเพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับกลุ่มอาชีพเสริมและยังมีอีกหลายหน่วยงานที่อยากจะเข้ามาช่วยส่งเสริม

2.4 วัตถุดิบบางอย่างที่สามารถหาได้ภายในชุมชนกล่าวว่าสำหรับตัววัตถุดิบที่หาได้ภายในชุมชนก็จะเป็นส่วนผสมของเมนูอาหาร ปลาธำมรงค์ ก็คือ ปลาพืชมกสมุนไพรมีใส่ลงไปเป็นส่วนผสมในการผลิตก็สามารถหาได้ภายในชุมชนจึงสามารถช่วยลดต้นทุนในการผลิตได้ แล้วยังเปิดช่องทางทำมาหากินให้กับคนในชุมชน

2.5 มีตลาดรองรับทางกลุ่มเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและได้เป็นหนึ่งในตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จึงทำให้กลุ่มอาชีพเสริมชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชนกบเจามีหน้าร้านภายในชุมชนและยังสามารถไปออก บูธตามท้องตลาดได้จนประสบความสำเร็จมาจนทุกวันนี้เพราะเป็นที่ยอมรับของท้องตลาดจึงส่งผลให้ทางกลุ่มมีฐานลูกค้าและมีผลิตภัณฑ์ที่ตอบโจทย์กับผู้ซื้อได้เลือกสรรตามความต้องการ และยังเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ทำให้การค้าขายของคนในชุมชนมีคนเข้ามาซื้ออย่างมาก

สรุปและอภิปรายผล

จากงานวิจัย ครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา วัฒนลำโสี (2557) เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลบ้านไร่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” เนื่องจากเป็นงานวิจัยในลักษณะเพื่อศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในเรื่องการฝึกอบรมวิชาชีพ และแนวทางการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มร่วมกับกลุ่มผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของชินวร เกื้อทาน และมาลี ไซยเสนา (2558) เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี” เนื่องจากเป็นงานวิจัยในลักษณะการศึกษาและหาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุสภาพการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ โดยสนับสนุนงบประมาณจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ให้แก่กลุ่มอาชีพผู้สูงอายุและจัดฝึกอบรมให้ความรู้อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้กลุ่มอาชีพผู้สูงอายุ มีการพัฒนา มากยิ่งขึ้นทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้สูงอายุมีอาชีพที่มั่นคงมีรายได้ที่เพียงพอแก่การยังชีพและพึ่งพาตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย มีดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา เฉพาะพื้นที่ตำบลกบเจา การศึกษาครั้งต่อไปควรนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่แหล่งชุมชนในอำเภอบางบาลเพื่อเป็นการสร้างรายได้ต่อไป
2. การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษา แนวทางการพัฒนาส่วนประสมทางการตลาดในกลุ่มอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรายได้ในชุมชน เช่นการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อเพิ่มรายได้
3. การศึกษาครั้งต่อไปต้องศึกษากลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อนำมาพัฒนาธุรกิจชุมชน เนื่องจากการตลาดมีความเจริญก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อนำพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กชกร สังชาติ. (2538). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับผู้สูงอายุ*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2564). *การดูแลผู้สูงอายุ*. สืบค้น 3 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.dop.go.th/th/know/15/741>
- กรมประชาสัมพันธ์. (2530). *ปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนดินแดง*. กรุงเทพฯ: กองสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร.
- เกษมสันต์ วัฒนานรงค์. (2554). *การฝึกอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ*. สืบค้น 3 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.dop.go.th/th/know/15/474>
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2528). *การรักษาสุขภาพในวัยผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ชินวร เกื้อทาน และมาลี ไซยเสนา. (2558). *แนวทางการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี. การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 7, 29 มีนาคม 2558. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.*
- ไทยรัฐออนไลน์. (2565). *สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์*. สืบค้น 3 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/2277535>
- นงนุช สุนทรชวกานต์. (2552). *การทำงานและผลตอบแทนแรงงานของผู้สูงอายุไทย. การสร้างโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บรรลุ ศิริพานิช. (2526). *ชมรมผู้สูงอายุ: การศึกษารูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสม*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ปาริชาติ วลัยเสถียรและคณะ. (2546). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ฝน แสงสิงแก้ว. (2526). ข้อคิดบางประการในเรื่องสุขภาพจิตผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2539). สังคมวิทยาภาวะสูงอายุ: ความเป็นจริงและการคาดการณ์ในสังคมไทย.

กรุงเทพฯ: สำนักงานพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา หวันลำไธสง. (2557). แนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลบ้านไร่ อำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา.

การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 5, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, จังหวัดสงขลา.

RCIM
GRADUATE SCHOOL

หลักสูตร ทางเลือกใหม่สู่ความสำเร็จ

ปริญญาโท

- บริหารธุรกิจ (M.B.A.)
- รัฐประศาสนศาสตร์ (M.P.A.)
- นวัตกรรมในการบริหารการศึกษา (M.Ed.)

เรียนจบภายใน
1ปีครึ่ง - 2ปี

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ 092-442-8000 @Rcim.rmutr www.rcim.in.th